

Nemzeti Múzeum Könyvtára

Budapesti.
Múzeum-körút.

ÁDI ÚJSÁG

Politikai, társadalmi és közgazdasági lap.

Megjelenik csütörtökön és vasárnap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁR HAVONTA:
 Helyben házhoz szállítva 50 fillér
 Vidékre postán 70 fillér
 Külföldre negyedévre 1 dollár

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Csongrád, Kossuth-tér 9 szám

Hirdetések milliméter soronként 5 fillér
 Nyilttér sora 20 fillér
 Szövegközötti reklámhír sora 20 fillér

A társadalombiztosítás határkövei.

Irta: Dr. Erődi Harrach Tihamér országgy. képviselő.

A társadalombiztosítás intézménye, Magyarországon, immár *több mint negyven évi* multra tekinthet vissza. Az ipari és gyári alkalmazottak betegség esetére való segélyezéséről szóló 1891. XIV. t.-c. megalkotásával, — tehát nem néhány évvel ezelőtt, — hivta életre a *törvényhozás* a társadalombiztosítás intézményét, amely a magyar törvényhozás első szociálpolitikai alkotása volt és egyben *alapja* lett a *társadalombiztosítás* további kiépítésének.

Nem akarom ennél a megállapításnál figyelmen kívül hagyni azt a körülményt, hogy hazánkban már ennek a törvénynek életbelépése, tehát 1891. április 14-ike előtt is láthatók bizonyos nyomai a társadalombiztosítás ügyének. Utalok e tekintetben az 1848: XVII. törvénycikkben foglalt ipartörvény 142. és 143-ik §-aira, amelyek a betegsegélyező pénztárak alakíthatására módot nyújtottak, ezzel a lehetőséggel azonban az 1891. évi törvény életbelépéséig mindössze 28 ipartestület élt és létesített betegsegélyező pénztárt, s magánegyesület betegsegélyező pénztár is csak igen kis számban alakult. Megállhat tehát az a megállapítás, hogy a társadalombiztosító intézményét az 1891. évi idevonatkozó törvény létesítette. Az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló 1907: XIX. t.-c. egyrészt módosította az 1891: XIV. törvénycikket, továbbfejlesztvén az ott lefektetett elveket; másrészt törvénybe iktatta az ipari munkások baleset esetére való biztosításának intézményét.

Az 1891. évi törvény a németországi és az ausztriai biztosítási rendszeren épült fel, figyelembe véve azoknak a vidékeknek sűrűbb lakosságát és ipari foglalkozásu lakosságának nagyobb tömegét. Minthogy azonban ez az intézmény idegen talajban sarjadt és az alapul szolgáló számítások hazánkra nézve érvényben állóknak nem voltak tekinthetők, a gyakorlatban ez igen sok hiányt mutatott.

Igen érdekes megállapítások olvashatók ebből a szempontból az 1907: XIX. t.-c. miniszteri indoklásában. A miniszteri indoklás a következő megállapításokat tartalmazza:

A betegsegélyező pénztáraknak tulajdonképpeni részét állandóan anyagi zavarokkal küzdő tartalékalapját nem volt képes elhelyezni, jelentékeny tartozá-

saik vannak és ezek szaporodnak, úgy, hogy a betegsegélyező pénztárak rossz anyagi viszonyok által előidézett kényszerhelyzetben segélyezésre szoruló tagjaikkal szemben nemcsak a legnagyobb rigorozitással és *zaklatással* kénytelenek eljárni, de anyagi eszközök hiányában sokszor a *jogfosztás* terére is lépnek.

Továbbá megállapítja a miniszteri indoklás azt is, hogy:

— *A betegsegélyező pénztárak képtelenek arra, hogy a törvényben előírt legcsekélyebb mérvén felül nyújtsanak segélyeket, hogy kórházak, szanatóriumok, üdülőhelyek létesítésével, s modern orvosi tudomány eszközeivel és kielégítő pénzbeli ellátással siessenek a segítségre szoruló munkásosztály védelmére, sőt arra sem képesek, hogy legalább a törvényben kötelezőleg előírt legcsekélyebb mérvű segélyezésre támasztott igényeket kielégítsék.*

Megállapítja az 1907: XIX. t.-c. miniszteri indoklása azt is, hogy a pénztárak tisztviselői kara nem áll

feladata magaslatán, sérelmezi a munkaadók zaklatását és a körülményeknek tudja be azt, hogy a munkaadó és munkáskörökben a pénztárak iránt elégedetlenség, sőt ellenszenv mutatkozik.

Az 1907: XIX. t.-c. fenntartja a kötelező biztosítás elvét, országosan központosítja a biztosítási szervezetet, a betegség és baleset esetére való biztosítást egységesíti, a biztosítást közvetítő helyi szerveket egységesíti, behozza az egész vonalon a munkaadók és munkavállalók teljes paritásos képviselőit és végül a vitás kérdések eldöntésére, külön választott bírósági intézményt szervez. A társadalombiztosítás ügyét fejleszti tovább a háboru előtt a 4790/1907. számú minisztertanácsi kivételes rendelet és az intézmény teljes kiépítésének munkáját végzi el a betegség és baleset esetére való kötelező biztosításról szóló 1927: XXI. t.-c. s az öregség, rokkantság, özvegyesség és árvaság esetére szóló kötelező biztosítást törvénybe iktató 1928: LX. t.-c. Ezek azok a határkövek, amelyek a társadalombiztosító ügyének útjait jelzik.

A járásbírói fogház építése.

Mult számunkban megemlékeztünk már arról, hogy a fogház építésére komoly kilátás van. Információnkról az alábbiakban számolunk be: *Csemegi Gyula* a város közszereiben álló kiváló polgármestere átiratot intézett a kir. járásbírói elnökhöz, amelyben rámutatott arra, hogy a város azzal a kikötéssel adta a telket ingyen a kincstárnak, hogy azon járásbírói épület és fogház épület építtessék. Rámutatva a mostani felette nagy munkanélküliségre és inségre, megkereste a járásbírói elnököt, hogy sürgősen intézzen feliratot az igazságügyi kormányhoz az ajándékozási szerződés betartására és így a fogház sürgős felépítése iránt. *Forgó Ferenc* kir. járásbírói elnök, a városban mindenki által szeretett és becsült agilis hivatalfőnök azonnal a legnagyobb megértéssel és jóakarattal vette kezébe az ügyet és egy igen terjedelmes memorandumban mutatott rá a fogház felépítésének elodázhatatlan voltára. Kiemelte felterjesztésében, hogy a felépítést három felette fontos szempont teszi égetően sürgőssé és el nem odázhatóvá. Az első az, hogy az igazságügyi kormány az ajándékozási szerződésben kötelezettséget vállalt arra, hogy a telken nemcsak bírósági épületet, de fogházépületet is építtet, tehát ez szerződéses kötelessége. Kiemelte, hogy a két épületre az inségmunkák terhére 200.000 pengő lett előirányozva s a bírósági épület teljes berendezéssel együtt csak 130—140.000 pengőbe került s így fedezet van. Kimutatta, hogy a város a legmesszebbmenő előzékenységet nyújtotta az igazságügyi kormányral szemben, nemcsak az által, hogy a város legszebb helyén a legértékesebb telket adta

oda ajándékba a kir. járásbírói céljaira, hanem az által is, hogy mindkét régi épületet ingyen lebontatta, a telket elplaniroztatta, sőt a telek ingyenes parkirozását is elvállalta s amint kifejtette, hogy a városnak ezt a rendkívül előzékeny magatartását nem lehet negligálni. Kifejtette, hogy a második kényszerítő ok, amely miatt az épületet sürgősen meg kell építeni, az a nagy szociális cél, amely ez által megvalósítható, mert — úgy mond — az országban sehol sincs égetőbb szükség a munkások foglalkoztatására, mint éppen Csongrádon, ahol igen nagy munkástömegek vannak, akik részére munkaalkalom teremtése elsődrendű állami feladat. Kiemelte végül, hogy harmadik kényszerítő ok a hivatali érdek, egyrészt a bírósági ügyvitel normalissá tétele, másrészt a felek érdekének megvédelmezése, mert fogház nélkül a csekély jelentőségi büntető ügyekben a fogház büntetés kitétele végett a feleket a szentesi járásbíróihoz kell esetenként átutalni, ami mindkét bíróságra teljesen indoklatlanul fölösleges munkatöbbletet ró, másként a szentesre való átutazás a feleket költségnek és idővesztésnek teszi ki, sőt mivel a szentesi fogház a saját céljaira is alig elég, így a felek ki lennének téve annak, hogy büntetésüket a nagy munkaidőben kellene letölteniük, ami kereseti lehetőségüket károsan befolyásolná. Végül rámutatott még arra is, hogy tűzvédelmi és biztonsági szempontból is szükséges a fogház felépítése, mert most a főépületben senki sem lakik. Tekintettel arra, hogy értesülünk szerint a megdöntetlen érvekkel alá támasztott memorandumot úgy a kir. törvényszék, mint a kir.

ítélőtábla és kir. ügyészség elnökei is pártólág terjesztették fel az igazságügyminiszterhez, pénzügyminiszterhez és kereskedelemügyi miniszterhez, így kétségtelennek látszik, hogy a döntés sürgősen le fog érkezni és még a tavasz folyamán megkezdődik az építés s pár hónap alatt felépül a fogházépület, amelyre

nézve, mint annak idején közöltük a versenytárgyalásból a városunk fia Pozsár Lajos ügyes építész került ki győztesen, aki bizonyosan csongrádi munkásokkal fog dolgozni, mi által jelentékeny mértékben csökkenni fog a munkanélküliség Csongrádon.

zetlen fáradozásával volt elérhető, hogy minden törvényes beavatkozás nélkül 10—25 százalékos áresés jelentkezik máris a legfontosabb termelési cikkeknek. Ezek a számok azonban még korántsem véglegesek.

Nem olyan kedvezőtlen a helyzet Magyarországon, mint azt hangoztatni szeretik. Az ugynevezett indexszámok, amelyek az ár-alkulást mutatják, azt bizonyítják, hogy külföldön még sokkal súlyosabb a helyzet.

Az értekezlet köszönettel vette tudomásul a kereskedelmi miniszter felvilágosításait, majd Purgly Emil földmivelésügyi miniszter megnyugtató kijelentései után Maday Gyula a vasut- és postatarifák súlyosságát tette szóvá.

Kenéz Béla kereskedelmi miniszter válaszában kijelentette, hogy a köveztvám leszállítása kérdésében már megtörténtek az első lépések. Majd rámutatott arra, hogy a személyvonatok viteldija ma olcsóbbak, mint békében és olcsóbbak, mint Európa bármely államában.

Bejelenti ezután, hogy április 15-től kezdődőleg minden ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági gócponton 33 százalék mérséklést tartalmazó menettérti jegyeket adnak ki.

Az egységespárt csütörtöki értekezlete.

A Keresztény Kisgazda, Földmives és Polgári Párt Pesthy Pál elnökle mellett csütörtökön este értekezletet tartott, amelyen Károlyi Gyula gróf miniszterelnökkel az élén a kormány tagjai közül Zsitvay Tibor, Kenéz Béla, Korányi Frigyes báró, Purgly Emil miniszterek jelentek meg.

A rendkívüli népes pártértekezleten a párt belső életét érintő ügyek elintézése után Károlyi Gyula gróf miniszterelnök szólalt fel.

Mindenekelőtt rámutatott arra, hogy a Ház üléseit egy hónappal ezelőtt a költségvetés zavartalan elkészítése miatt napolták el, mert annak idejekorán való betérjesztése úgy bel-, mint külpolitikai szempontból elengedhetetlen.

De elő kellett készíteni a kormánynak több nagyfontosságú gazdasági tervezetét is, úgy mint a mezőgazdaság megsegítését célzó tervezet, a földteherrendezésre vonatkozó javaslatot, amelyek már a jövő hét folyamán végleges formát is öltenek.

— Ma a Házban az ellenzék felvetette azt a kérdést, — mondotta ezután a miniszterelnök — hogy mit csinált a kormány az egy hónapi parlamenti szünet alatt. Nekem nyugodt a lelkiismeretem, mert az elmúlt időt az ország érdekében teendő intézkedésekre használtuk fel.

— A Ház munkarendjéről nem akarok beszélni, mert hiszen az elnök napirendi indítványa tulajdonképpen teljes felvilágosítást ad arra vonatkozóan, hogy a költségvetési vita megkezdéséig milyen penzum az, ami az országgyűlés képviselőházára vár. A költségvetés letárgyalása után elsősorban az összeférhetetlenségi törvény letárgyalását tartom kívánatosnak.

Létay Ernő köszönettel vette tudomásul a párt nevében a miniszterelnök kijelentéseit. Ezután a kamatláb leszállításának kérdésével foglalkozott, bírálta a Nemzeti Banknak ebben a kérdésben elfoglalt álláspontját és sürgette a kamatláb leszállítását.

Korányi Frigyes báró válaszolt ezután a felszólalásokra.

Hangoztatta, hogy azt a sok nyomorúságot, amit a képviselők ismertettek, ő is látja. Ismeri azt a hangulatot, ami a kamatláb leszállításra irányul, de nem pályázhat népszerűsége, hanem mindig azt kell szem előtt tartania, amit az ország érdeke parancsol. Türi a kritikát, de a végeredményt nézi, mert az ország életéről van szó.

Tul magasak a kamatterhek, de egy vagy két százalék leszállítása nem jelentene segítséget. Döbbenetes az eladósodás is, de meg kell szünnie annak a hitnek, hogy a más pénzzel úgy gazdálkodhatunk, hogy ha sikerül, akkor jó, de ha nem, akkor legfeljebb nem fizetünk.

— Eladósodásunk nagy része, mintegy négy milliárd pengő külföldi eredetű. Ezeknek a kamatoknak a leszorításán fáradozik minisztersége óta. A hitelezők hétnyolc államban vannak elszórva, érdekeik különbözők és így igen nehéz meggyőzni őket arról, hogy a kamatterhek reánk nézve kibírhatatlanok. Ma már remény van arra, hogy hitelezőinket sikerül jobb belátásra bírni és a tárgyalások eredményre vezetnek.

A kölcsönök másik része a betétekből származik, ahol megint csak fontos érdek, hogy a betevők tőkéiket ki ne vonják. A betevők egy része egyébként a mezőgazdasági közönség köréből kerül ki.

Ezután a Nemzeti Bank kérdésével foglalkozott s kijelentette, hogy a bank vezetőségében meg van a jószándék és amilyen tempóban a viszonyok megengedik, a kamatláb további leszállítása is meglesz.

Téves beállítás egyébként az, hogy a lakosság 90 százaléka adós. A valóság az,

hogy még a mezőgazdaságból is csupán negyven százalék, amely el van adósodva, de ennek is csak egy részére lehet mondani, hogy „nyakig vannak adósságban.” Ismétli, hogy mihelyt a kamatleszállítás meglesz, javulni fog a helyzet.

A nagy tetszéssel fogadott felszólalás után Kenéz Béla kereskedelmi miniszter ismertette az átalakulás terén az elmúlt négy hét alatt megtett kormányintézkedéseket.

Feladatának tekinti az ipari cikkek és a mezőgazdasági termények közötti nagy árkülönbségek leszorítását, de az áralakulásnál sok mindent tekintetbe kell venni.

A kormány köszönetét nyilvánítja az árelenőrző bizottság tagjainak, akiknek ön-

Szigoru rostálást rendelt el a kultuszminiszter a középiskolákban.

A tanév szeptember 9-étől június 15-éig tart.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a középiskolák IV. és V. osztályában már a folyó tanévben is rendes évről-évre vizsgákat tartsanak és a tanulók tanulmányi előmenetelét ne a vizsgák előtt, hanem azok bevégezése után és az azokon elért eredmények figyelembevételével bírálják el.

A miniszter rendelete szerint a tankerületi főigazgatók kétféle vizsgát tartanak: az egyiket engedélyt nem adhatnak.

A miniszteri rendelet célja az, hogy a középiskolától és e révén főként a főiskolától ezzel a legradikálisabbnak bizonyuló eszközzel és nem elkészetten, hanem már kellő időben történt szigorú válogatással tartsa távol a gyenge képességűk miatt oda nem való tanulókat.

*

A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben újra szabályozta

az iskolai tanév, illetve az iskolai nagyszünet időtartamát. A rendelet szerint az iskolai tanév szeptember 9-én kezdődik és június 15-én végződik.

A rendeletre vonatkozóan csütörtökön a Ház folyosóján több képviselő intézett kérdést Karaffiáth Jenő kultuszminiszterhez, akinek Deési Géza képviselő azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a rendelet kiadásával elérni kívánt rostálás elvégzését bízzák tanárokból és szülőkből álló vegyes bizottságra.

A kultuszminiszter válaszában hangsúlyozta, hogy a rendelet kiadásának egyetlen célja az, hogy a szellemi tulproduktiót megakadályozza és minden olyan javaslatot készségeggel tesz megfontolás tárgyává, amely ezt a célt megnyugtató módon megvalósíthatná. Éppen ezért szívesen fogadja a vegyes bizottságokra vonatkozó ötletet is, amelyet készségeggel tesz megfontolás tárgyává.

A belügyminiszter újból megállapította a megyei személyzet létszámát.

Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága a múlt év szeptember havában tartott közgyűlésén módosította a szervezési szabályrendeletet és újból megállapította a vármegyei személyzet státusát, amint azt a belügyminiszter rendelete előírta. Megüresedés esetére megszüntettek egy aljegyzői, főlevéltárnoki, két kezelői és két szolgai állást, azok helyeit egy szolgabírói és egy díjnoki állást

rendszeresített a törvényhatósági bizottság, úgyhogy az eddigi négy helyett öt szolgabíró és egy helyett két központi díjnok legyen.

A megyegyűlés határozatát a belügyminiszter elé terjesztették, aki azt kedden érkezett rendeletével jóváhagyta. Az újonnan szervezett állások belöltése azonban csak akkor kerül sorra, amikor a megszüntetésre ítélt állások megüresednek.

Az aratási munkára csak magyar állampolgárságu földmunkások szerződhetők.

A földmivelésügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, mely szerint az ország területén mezőgazdasági munkára külföldieket a földmivelési miniszter által kiadott munkavállalási engedély alapján szabad csak felvenni. Ilyen engedélyt a miniszter kizárólag akkor ad ki, ha a belföldi munkaerők már alkalmazást kaptak.

A gazdasági munkaszervezőket bel- és külföldi munkásoknál egyaránt mindig írásban és mindig az illetékes községi (városi) tisztviselő előtt kell megkötni. Elemi csapás következtében rendszerint felmerülő bérviták elkerülése céljából a szerződésben az elemi csapás esetén fizetendő munkabérekre nézve külön megállapodást kell kötni.

A munkások elhelyezéséről a már fennálló rendeletek szigorúan megfelelő módon kell gondoskodni.

Iskolaaköteles gyermeket, iskolai időn kívül, nem lehet alkalmazni, de lehetőséget kell nyújtani arra hogy rendszeren járhatson iskolába. A munkabérek méltánytalan megállapításával szemben a munkás utólag is orvoslást kereshet. A mezőgazdasági bizottságok feladatává tette a miniszter, hogy legalább a főbb munkanemekre nézve irányadóul szolgáló megállapodásokra törekedjék.

Ha a bérek túl alacsonyok és a munkás megélhetésére nem elegendők, bárki kérheti a minimális napszámber megállapítását, a községi előjáróságnál, a főszolgabírónál, de közvetlenül a miniszternél is. A miniszter előírja a munkavállaló, toborzó gazdák szigorú ellenőrzését is. Végül a rendelet arról intézkedik, hogy a lakóhelyükön elhelyezkedni nem tudót közvetítőkhöz kell utasítani.

— **Ha fáj a feje és szédül,** ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, mellszorulást vagy szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi »**Ferenc József**« keserűvizet. Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a **Ferenc József** víz remek természetalkotta hashajtó. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

HIREK.

— **Az új budapesti főkapitány.** A Kormányzó Budapest székesfőváros redőrfőkapitányává Ferenczy Tibor főkapitányhelyettest nevezte ki.

— **Áprilisban megyegyűlés lesz.** Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága április utolsó napjaiban tartja elő félévi közgyűlését.

— **A Csongrádi Katolikus Nőszövetség** vezetősége tisztelettel értesíti a tagokat, hogy április első szerdáján a szokásos gyűlés közbejött akadályok miatt elmarad. — Legközelebbi gyűlés májusban lesz.

— **A gazdák a vasárnapi munkaszünet felfüggesztését kérik.** A kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt nem tudnak megindulni a tavaszi mezőgazdasági munkálatok, az ország egyes vidékein még meglehetősen vastag hótakaró is előfordul. A gazdákat ez a helyzet erősen nyugtalanítja, éppen ezért akciót kezdtek, hogy a tavasz késése miatt függessze fel a kormány a mezőgazdasági munkákra nézve a vasárnapi munkaszünetet. A gazdák minden percet ki akarnak használni, hogy mielőbb az időjárás megjavul, megkezdhessék a munkát. Ilyen értelemben kéréssel fordultak a földművelésügyi miniszterhez. A kérést valószínűleg teljesíteni fogják és rövidesen felfüggesztik a gazdák számára a vasárnapi munkaszünetet.

— **Református istentisztelet.** Folyó hó 3-án d. e. 10 órakor református istentisztelet tartatik a polgári leányiskolában.

— **Mozi.** Április 4-én gyümölcsöltő Boldogasszony napján d. u. 6 és fél 9 órai kezdettel a „Hadak útja” című 9 felvonásos érdekfeszítő drámát mutatja be az Uránia mozgó. Műsorán szerepel még egy 2 felvonásos burleszk „Cleopátra a mellényzebben” és egy 2 felvonásos vígjáték a „Szerencsés Miska”.

— **Szentesen és Csongrádon 200 háznál kikapcsolták a villamos vezetéket.** Szigorú intézkedéseket tett folyamatba a városi Villamosmű a nemfizető áramdíj hátralékosokkal szemben. Eddig kb. 200 háznál kikapcsoltatta ki Szentesen és Csongrádon a villamos vezetéket s addig nem ad áramot az ilyen helyekre, míg a korábbi áramdíj számlák összegét ki nem egyenlítik.

— **Minden trafikban és sorsjáték üzletben** kaphat Osztálysorsjegyet. Siessen még ma biztosítsa magát. A sorsjegyet huzás előtt mindenki fizesse ki, hogy a nyereményekre való jogait még idejében biztosítsa.

— **Megállapították a Holt-Tisza halottjának kiletét.** Megirtuk, hogy a Holt-Tiszából egy idősebb ismeretlen férfi holttestét fogták ki. Az ismeretlenben hozzátartozói Németh István 72 éves csongrádi Bethlen Gábor-utca 1. sz. alatti lakost ismerték fel. Németh folyó hó 28-án a déli órákban eltávozott lakásáról azzal, hogy ki megy a Kiserét 1. sz. alatt lakó testvérét, Németh Jánost meglátogatni. Testvérétől aznap d. u. 4 óra tájban indult vissza lakására s mivel régebbi idő óta szélütött és nehézkes járasu volt, a Holt-Tisza mellett jövet, megbotlott és beleesett a vízbe, ahol megfulladt.

— **Vetített képes előadás a téli gazdasági iskolában.** A m. kir. téli gazdasági iskola fűtött tantermében vasárnap április 3-án délután 4 órakor Cseh Jenő az iskola tanára a baromfibetegségekről tart előadást vetített képekkel. Belépődíj nincs.

— **Tizenhárom esztendei rejtvény után került kézre a gyilkos volt vörös katoná.** Még 1919-ben történt a kommun alatt, hogy Bereczky Sándor, Sarró Sámuel és Vörös Sándor mint vörös katonák felsőbb parancsra beveztek csónakkal a Tisza közepére és ott fölbölcsték Sütő Mihály csongrádi gazdálkodót, akinek kocsiját,

XVIII-İK M. KIR.

OSZTÁLYSORSJÁTÉK

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000 aranypengő

Jutalom és nyeremények: **300.000** | **100.000** | **40.000** | **25.000** | **15.000** stb. pengő, összesen közel

8 millió aranypengő készpénzben

84.000 sorsjegy közül **42.000** kihuzatik, tehát minden második sorsjegy nyer!

Az első osztály huzása 1932. évi április hó 15. és 18-án.

A sorsjegyek hivatalos ára osztályonként: **Egész 24 P** || **Fél 12 P** || **Negyed 6 P** || **Nyolcad 3 P**

lovait előzőleg „elrekvirálták.” Sütő holtan zuhant a Tisza hullámai közé. 1921 november 12-én a szolnoki törvényszék gyorsított tanácsa Sarró Sámuel halálra, Bereczky Sándort nyolc esztendei fegyházra ítélte. Sarrót az orosz csereakció megmentette a kötélről, Bereczky azonban leülte büntetését. Vörös Sándornak azonban eddig sikerült kikerülni az igazságszolgáltatás sújtó öklét. Most kiderült, hogy Vörös Sándor él és a hódmezővásárhelyi honvédezed őrmestere. A szolnoki törvényszék most letartóztatta Vörös Sándort aki szerda óta a szolnoki fogház fogja.

— **Bajnoki mérkőzés a CsAK pályán.** A tavaszi szezon második bajnoki mérkőzését játsza ma d. u. fél 4 órai kezdettel a CsAK a jóképességű Kiskunfélegyházi Vasutassal. Az első fordulóban a félegyházi Vasutas a tabella 3-ik helyére küzdött fel magát s mindössze 2 ponttal maradt el a vezető CsAK mögött. A mérkőzést Kovács vezeti.

— **Gazdasági előadás lesz vasárnap a Széchenyi Szövetségben.** A csongrádi m. kir. téli gazdasági iskola értesíti a haladni vágyó gazdaközönséget és a gazdasági kérdések iránt érdeklődőket, hogy vasárnap, április 3-án délelőtt 10 órakor a Széchenyi Szövetség helyiségeiben (a volt polgármesteri lakás) Laczkó Aladár m. kir. kísérletügyi főadjunktus és dr. Somorjay Ferenc az Alföldi Mezőgazdasági Intézet szakelőadói időszertű gazdasági kérdésekről előadást tartanak. Az előadás teljesen ingyenes. Az előadások iránt nagy az érdeklődés.

— **Cserkészelőadás.** A csongrádi állami polgári fiúiskola 577. sz. Kapisztrán Szent János cserkészcsapata április 3-án, vasárnap d. u. 7 órai kezdettel előadást tart a polgári fiúiskola tornatermében. Az előadásra — amely iránt igen nagy az érdeklődés — a belépődíj csak 20 fillér. A cserkész-szülőket és cserkészbarátokat ezuton is szeretettel meghívja a vezetőség.

— **Szenzációs futballmérkőzés lesz hétfőn a CsAK pályán.** A városunkban szereplő kitűnő győri szintársulat a futball terén is nagyszerű eredményeket elérő férfigárdájával jó idő esetén a helybeli nagykvalitású „csakistákkal” hétfőn d. u. 3 órakor barátságos futballmérkőzést játszik a CsAK pályán. A belépődíj minimális: tribünülés 50 fillér, állóhely 20 fillér.

— **Nagystilű házasságszedelgő ügyében nyomoz a csongrádi rendőrség.** Nem mindennapi rekordot állított fel a közelmúltban Jónás Gyula kolozsvári születésű géplakatos, aki egyszerre száz menyasszony boldog vőlegényének mondhatta magát. Jónás néhány hónap alatt bejárta az országot és ahol csak megfordult, így Csongrádon is, házassuló embernek adta ki magát és egyre-másra tartotta az eljegyzéseket. A menyasszonyoktól később némi pénzecskevel elbucszott. Több feljelentés alapján a csendőrség Kiskunmajsnál elfogta s miután beismerte, hogy Csongrádon is követett el csalás házasságszedelgés kapcsolatban, Csongrádra kísérték. A csendőrség a tanyák között megtartott nyomozás után pénteken az iratokkal együtt átadta Jónás Gyulát a rendőrségnek, mely tovább nyomoz abban az irányban, hogy a város belterületén igért-e házasságot és ezzel kapcsolatban kiket károsított meg.

Nyilatkozat.

Feleségemtől, szül. Kovács Valériától különváltam s így érette sem kölcsönből, sem áruvásárlásból származó adósságot nem fizetek ki.

Csongrád, 1932 április 1.

Benke Antal
hajós,

Csongrád megyei város polgármesterétől.

1440—4/1932. sz.

Hirdetmény.

Értesítem a város közönségét, hogy a rögzített jövedelem és vagyonadó kivetési lajstrom a városi adóhivatal 16. sz. szobájában **1932. április 4-től április 19-ig** 15 napon át közszemlére van kitéve oly célból, hogy azt mindenki megtekinthesse és a mások adójára vonatkozó észrevételét a közszemle utolsó napjától számított 15 napon belül a m. kir. adóhivatalnál írásban megtehesse.

Csongrád, 1932. évi április hó 1.

Polgármester helyett:
Dr. Tenke
a. ü. tanácsnok.

Csongrád megyei város polgármesterétől.

3210/1932. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium 48.000/1932. F. M. sz. rendeletével az ország területére külföldről behurcolt és a gyümölcsfákra rendkívül veszedelmes Californiai pajzstetű elterjedésének megakadályozására és a fertőzés megszüntetésére, továbbá ép úgy hazai gyümölcsstermesztés védelme, mint gyümölcskivitelünk jövőbeni biztosítása érdekében elrendelte e veszedelmes kártevő ellen való kötelező védekezést. Ebből a célból elrendelte a faiskolai helyi bizottság megalakítását. Csongrád megyei város területére bizottsági tagokul a városi gazdasági tanácsnokot, a városgazdát és a városi kertészt jelölöm ki, kiknek kötelességévé teszem, hogy a helyi faiskola és kertészeti telepek felett állandó felügyeletet gyakoroljanak, főként azt ellenőrizzék, hogy a kertészet a védekezésre kiadott utasítást betartja-e. Tartsa nyilván a kertészeti telep kataszterét és az abban beállott változásokat. Ellenőrzi a bizottság a telepekről forgalomba kerülő természetvények fertőtlenítését, amennyiben azok forgalma a ciános fertőtlenítéshez van kötve. Ugy a ciánosított termelvények, valamint a tiszta telepek termelvényei szállításához szállítási igazolványokat ad.

Csak olyan természetvényt szabad fertőzött területekről forgalomba hozni, amely a ciánosítás megtörténtét igazoló bizonyítvánnyal és emellett a hatóság részéről kiadott szállítási igazolvánnyal van ellátva. Fertőzőtnek minősített területéről fertőtlenített termelvényeket kizárólag belföldön szabad forgalomba hozni.

A belföldi forgalomra érvényes szállítási igazolványok a kiállítás napjától számított **5 napig érvényesek.** Szállítási igazolványokat a gyümölcsfák származási helyének hatósága állítja ki.

Bármelyik faiskolai, vagy kertészeti telepről stb. származó faiskolai természetvényeknek házallók, szekerezők által árusítása tilos. Árusítani csak a hatóság által erre a célra kijelölt helyen szabad, a szállítási igazolvánnyal ellátott gyümölcsfákat és cserjéket.

Csongrád megyei város területén piaci elárúsító helyül a Szivák-tér déli részét bezáró kereszt járdától a Surányi János háza előtt lévő területet jelölöm ki. Másol sem heti-piacos napokon, sem pedig más napokon gyümölcsfát és cserjét árusítani tilos.

Piaci árusok ellenőrzésével, főleg abból a szempontból, hogy a gyümölcsfák és cserjék szállítási igazolvánnyal el vannak-e látva, a városi kertészt bizom meg és utasítom, hogy a piaci árusokat naponként ellenőrizze és a szállítási igazolvány nélkül árusítóktól a fákat és cserjéket koboztassa el és ellenük a feljelentést tegye meg.

Mindazok, kik a m. kir. Földmivelségi Minisztérium rendeletét nem tartják be, kihágást követnek el és **15 napig terjedhető elzárással** és pénzbüntetéssel büntetendők.

Csongrád, 1932. évi március hó 31.

Csemegi, polgármester.

Csongrád megyei város polgármesterétől.
3643/1932.

Hirdetmény.

A Magyar Villamos Művek Országos Szövetségétől vett értesítés szerint a magasfeszültségű villamos vezeték közelében való sárgányozás már több esetben súlyos szerencsétlenséggel járt, miért is a sárgányozást **a város egész területén megtiltom.**

Felhívom egyidejűleg a villamos vezeték mentén lakó háztulajdonosokat, hogy a vezeték közelében levő fáikat akként nyessék meg, hogy a fa ágak a vezetékektől legalább 1 1/2 méter távolságban legyenek. Ott, ahol a fa nyelését a háztulajdonosok elmulasztják, a szükséges gallyazást a villamos mű alkalmazottai minden külön értesítés nélkül fogják elvégezni.

Csongrád, 1932. március 31.

Dr. Herke
h. polgármester.

A csongrádi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság

1579/1932. tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Paróczai András és neje végrehajtónak Katona Rozália végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság végrehajtási árverést 200 P tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a csongrádi kir. járásbíró területén levő, Csongrád városban fekvő, s a csongrádi 1049, sz. tkvi. betétben A. + 1 sorsz. 1606. hrsz. a. foglalt ingatlanra 2592 P 18 fill. kikiáltási árban ezennel elrendelte.

Az árverést **1932. évi április hó 19. napján d. e. 11 órakor** a csongrádi telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881:LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881:LX. t.-c. 147., 150., 170. §§; 1908:LX. t.-c. 21. §.).

Az aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléká szerinti megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegszíteni (1908: XLI. 25. §.).

Csongrád, 1932. évi március hó 3.

Dr. Boér s. k.

kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:
Erdős István
segédtszt.

Díszes kivitelű
lakodalmi meghívót
jutányos áron készít
a Szilber-könyvnyomda.

Budapesti rádióműsor:

Ápr. 3. vasárnap.

9 Hírek, kozmetika. — 10 Református istentisztelet. — 11 Egyházi zene és szentbeszéd. — Utána pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. — Majd az operaházi zenekar hangv. — 2 Gramofonhangv. — 3 A m. kir. földmivelségi minisztérium előadássorozata. — 3.45 Iskolánkívüli népművelés. — Utána pontos időjelzés, időjárás-jelentés. — 5.10 Békeffy-est. — 7 Pekár Gyula felolvasása. — 7.30 Così fan tutte. Vigopera 2 felv. — Utána cigányzene.

Ápr. 4. hétfő.

9.30 Hírek. — 10 Egyházi zene és szentbeszéd. — Utána zenekari hangv. — 2 Gramofonhangv. — 3 Bari Ágost dr. előadása. — 3.30 A Tündérvásár meseórája. — 5 A Központi Papnevelő Intézet hangv. — 6 Bonkáló Sándor előadása. — 6.30 A m. kir. 1. hgye. zenekarának hangv. — 7.50 Sport- és löversenyeredmények. — 8.10 Kie az asszony. Színmű 3 felv. — Majd cigányzene. — 11 Tangó- és jazz-zene.

Rendszeres hétköznapi leadások:

9.30 Hírek. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12.00 Déli harangszó, időjárás-jelentés, hírek. 1 Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés. 2.45 Hírek, élelmiszerárak, árfolyamhírek. 4.45 Időjelzés, időjárás-, vízállás-jelentés, hírek.

Ápr. 5. kedd.

9.15 Hangv. — 12.05 Kvintetthangv. — 4 Asszonyok tanácsadója. — 5 Cigányzene. — 6 Tóth László dr. előadása. — 6.30 Szent Benedek emlékűnnep. — 7.40 A Filharmóniai Társaság hangv. — Utána pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. — Majd cigányzene.

Ápr. 6. szerda.

9.15 A m. kir. 1. hgye. zenekarának hangv. — 12.05 Orosz balalajkazene. — 3.30 Morse-tanfolyam. — 4 Stumpf Károlyné felolvasása. — 5 Somlay Károlyné felolvasása. — 5.15 Gramofonhangv. — 6 A veszprémi Árpád-házi énekhar hangv. — 7 Szalonzene. — 8 Az Uj Magyar Zeneegyesület hangv. — 9 Pontos időjelzés, hírek, ügétversenyeredmények. — 9.15 A Turáni Társaság művészestje. — Utána cigányzene.

Felelős szerkesztő: **Barloss Károly.**

Felelős kiadó: **Szilber J. Antal.**
Nyomatott a laptulajdonos Szilber J. Antal könyvnyomdájában.

Apróhirdetések

Ebben a rovatban 10 szóig 20 fillérért közlünk hirdetéseket. Cim nélkül közölt hirdetésekről ingyen adunk felvilágosítást. Hirdetéseket minden időben felvesz a **Szilber-könyvkereskedés.**

Utcái egyszobás lakás kiadó Fövényi-utca 3. sz. alatt május 1-re.

Szőlőhegyi-utca 5. szám alatt egy sport gyermekkocsi eladó.

Hunyadi-tér 16. sz. alatt lakás kiadó. Értekezés hetipiacos napokon ugyanott.

Szivák tér 8 szám alatt cimbalom és irodaszekrény eladó. 2v2

Hosszu-utca 13. szám alatt a Gubisi-féle jóforgalmu üzlethelyiség kiadó. 4v4

Vasut-utca 15. számú ház eladó. Értekezés vasárnaponként Jegénye-utca 12. 2v1

2 szobás utcai lakás kiadó, azonnal elfoglalható. Értekezés Jókai Mór-utca 40. 3-3

4 házrész Bökény eladó. Értekezés Lapát-utca 3. vasárnap és pénteki napokon. 5 5

Justh Gyula utca 54. számú ház külsőfele sűrűsösen eladó. x15

Szoba, konyhás lakás üvegezett folyosóval kerttel kiadó Csemegi Károly-utca 23.

1 hold patikaföld eladó. Értekezni lehet Gotsik Ferenc üzletében Szt. Jánosnál. 2-1

Andrássy-utca 16. sz. alatt 2 utcai szoba mellékhelyiségekkel kiadó. Értekezés ugyanott. 9-4

Egy hold szőlő és egy házrész ártér eladó. Értekezés Vásártér 45. sz. 4-4

Fülöp Istvánnak 1 hold szőlő a vöröskunyhó dűlőben és Gróf Széchenyi-u. 15. sz. ház fűszer és korcsmaberendezéssel eladó. Értekezés ugyanott. 2-1

Akettőshalmi dűlőben a szélmalom mellett a császár-ut szélében lévő tanya kiadó. Értekezés Zsinór-utca 7. sz.

AKilencesben Mezei szomszédságában 7 és 1 negyed hold föld kis cserepes tanyával, 320 gyümölcsfával, 1 hold hereföld és buzavetéssel eladó. Értekezni lehet Szentháromság-tér 17. 4-3

Károly-köz 3. számú ház eladó. Értekezés Kossuth-tér 9. 5-3

Lakos korcsmájában kitünő bort mér Gordán Bálint üzletvezető.

3 házrész Bökény hasznóberbe kiadó Jókai utca 31. sz.

Kossuth Ferenc-utca 39. sz. alatt 3 szobás lakás május 1-re kiadó. 3-3

Mámairétben 5 hold primaföld holdanként is eladó. Értekezés Hunyadi-tér 10. 3-3

Széna és trágya eladó Csemegi utca 26. szám alatt. 2-1

Ajtók, ablakok és mindennemű építési anyagok eladók Hunyadi-tér 4. 2-1

Fél hold Kisrét nemes gyümölcsfákkal beültetve és buzával bevetve eladó. Értekezni lehet Negyvező-utca 9. 3-3

2 lámpás rádió — kitünő állapotban — eladó. Cim a kiadóhan. 3-3

Szivák-tér 12. sz. Fekete Márton-féle házban 2 szobás lakás mellékhelyiségekkel kiadó.

2 szobás esetleg 1 szobás lakás kiadó Dob-utca 13.

41 hold szántó, melyből 10 hold kaszáló, műút mellett, 4 tanyaépülettel 20.000 pengőért eladó. Cim a kiadóhivatalban. x68

Szentháromság-tér 15. sz. alatt augusztus 1-re két szobás lakás, konyha, speiz, fűszermű, padlás, pince, fürdőszoba használatlall kiadó. Érdeklődés Gresso Ferenc szíjgyártónál. 5-5

Andrássy-utca 33. sz. alatt szoba, konyha kiadó. Értekezés ugyanott.

Uj-utca 12. sz. ház 2 szobás lakással és mellékhelyiségekkel eladó.

2 drb Gergely-féle keltetőgép eladó Csejthey István Bökény 6. sz. 3-3

ATombác ut közelében 934 □-öl szőlő eladó. Értekezés Jegénye utca 10. 3-2

Thököly-utca 15. sz. ház eladó. Értekezés Justh Gyula-utca 18. sz.

3 hold mentetrét tanyával és 6 hold nagyrét eladó. Érdeklődni Dr. Ság Lajosnál.

Keselyes uton 1 hold föld bevetve eladó. Értekezés Zsinór-utca 52. 2-2

Andrássy-utca 15. sz. alatt 1 szoba, konyha, kamra május 1-re kiadó. 3-2

Mámairétben Fáy József szomszédságában 1 házrész föld eladó. Értekezés Kétágu utca 38 szám.

Egy hold szőlő az Öregszőlők közt eladó, vagy házért elcserélendő. Ugyanott egy kerékpár is eladó. Értekezés István-utca 18